

**СИНАНТРОПНІ РОСЛИННІ УГРУПОВАННЯ З УЧАСТЮ
ARISTOLOCHIA CLEMATITIS L. (*ARISTOLOCHACEAE*) НА
ЗАКАРПАТСЬКІЙ НИЗОВИНИ**

Сігеті М.Ю., Фельбаба-Клушина Л.М.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. Волощина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

Рід *Aristolochia* включає понад 400 видів, поширених переважно у тропіках і незначна їх частина у помірній зоні. Хвилівник звичайний (*Aristolochia clematitis* L.) в Україні приурочений до затінених лісів, заплавл річок і балок. На Закарпатській низовині надає перевагу заплавлним лісам і лукам, однак за останні роки часто є компонентом рудеральних угруповань, що виникають уздовж доріг, на вирубках та інших змінених людською діяльністю екотопах.

Нами описана низка місцезростань у пониззі р. Латориці на Закарпатській низовині, де цей вид панує у трав'янистих угрупованнях. Це були деградовані заплавлні луки, узбіччя дороги у напрямку Ужгород-Чоп, місця стихійного туризму тощо.

Рослинні угруповання мають загальне проєктивне покриття 80-90%. Травостій – близько 1 м заввишки. Перший розріджений ярус формують злаки – *Elytrigia repens*, *Arrhenatherum elatius* (5-10%). У другому ярусі переважає *Aristolochia clematitis* (50-60%). Разом з ним тут зафіксовані такі види, як *Thalictrum lucidum*, *Cirsium arvense*, *Carex hirta*, *Viola palustris*, *Rorippa austriaca*, *Lathyrus sylvestris*, *Carex hyrta*, *Solidago canadensis*, *Althea officinalis*, *Urtica dioica*, *Iris pseudacorus* та деякі інші види, проєктивне покриття яких коливається від поодиноких особин до 1-2%. У третьому ярусі наявні *Glechoma hederaceae*, *Potentilla anserine*, *Carex praecox*, *C. leporina*. За принципами домінантної класифікації це угруповання ідентифікується як асоціація *Aristolochietum clematitis*. Накопичення описів з усієї низовини дозволить виявити наявність видів, що ценотично пов'язані та визначити статус угруповань за участю цього виду із застосуванням флористичної класифікації Браун-Бланке.

На цьому етапі досліджень зафіксовано, що *Aristolochietum clematitis* належить до прогресивних елементів флори Закарпатської низовини, демонструє стратегію справжнього експлорента і здатний освоювати значною мірою порушені екотопи.